

ОСОБЛИВОСТІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ СІНГАПУРУ

Клевака Л.П.

Кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри психології та педагогіки
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Гришко О.І.

Кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри дошкільної освіти
Полтавського національного педагогічного університету
імені В.Г. Короленка

Сінгапурська освіта – одна з найуспішніших у світі. У номінації World Top 20 Education Poll країна увійшла до ТОП-10 рейтингу найкращих освітніх систем [1]. Роль освіти в Сінгапурі визначають як «підготовку дітей до навчання впродовж життя». Дошкільна освіта – перший крок до реалізації принципу навчання протягом життя. Тож, згідно зі стандартом, підготувати дитину до подальшого шкільного навчання означає, що діти: отримують задоволення від того, що вони роблять; охоче ставлять запитання, щоби дізнатися більше про світ; прагнуть вчитися та вміють ділитися [2].

Сінгапурці певні: кожна дитина хоче і може навчатися. Тому фокусуються на потребах дітей, коли розробляють освітні методики [3]. Робота вихователів та педагогів раннього розвитку спрямована на уважне спостереження за кожною дитиною, на основі якої їй пропонуватимуть навчальну програму, що найбільш відповідатиме її здібностям та потребам. А ще – діти в закладі дошкільної освіти (далі ЗДО) мають почуватися щасливими. Без цього не може йтися про результативне навчання [2]. Зауважимо, що у дошкільному стандарті Сінгапуру прописано, що діти мають отримувати задоволення від спостереження за довкіллям та пізнання світу. Адже дітям подобається спостерігати, вивчати, уявляти, виявляти, розслідувати, збирати інформацію та обмінюватися отриманими знаннями. Тож на цих природних здібностях і має ґрунтуватися освіта. Наголосимо, що бажаними результатами дошкільної освіти стандарт називає: міцні моральні та соціальні цінності; уміння працювати та грати з іншими; позитивна Я-концепція (тобто самоусвідомлення) та впевненість; сильна цікавість до речей довкола дітей; здатність ефективно спілкуватися англійською та рідною мовами; фізичний контроль та маніпулятивні навички (фізичний розвиток, відчуття тіла, уміння ним керувати та навички самообслуговування); позитивне ставлення до здорового способу життя; позитивні сімейні цінності та міцні зв'язки з громадою [2]. «Навчати думати та думати, щоби навчатись» – лейтмотив стандарту дошкільної освіти Сінгапуру. А навчання спрямоване, насамперед, на розвиток мовленнєвих навичок, які, на

думку фахівців, є наріжним каменем розвитку думки та здатності аналізувати інформацію, на взаємодію з оточенням, усвідомлення своїх почуттів і потреб [2].

Аналіз джерел свідчить, що основними принципами дошкільної освіти є:

1. Цілісний підхід до розвитку та навчання. Кожна дитина – унікальна й потребує індивідуального підходу до розкриття її потенціалу, на основі чого й має відбуватися ефективно раннє навчання. Вважається, що діти дошкільного віку мають набувати досвід у шести основних галузях:

- естетика і творче вираження. Дітям потрібно дати змогу виражати свої почуття та ідеї за допомогою танців, музики та іншого мистецтва.

- екологічна обізнаність. Вважається основою подальшого наукового навчання. Діти спостерігають найближче оточення та вчать робити висновки, поступово розширюючи межі своїх зацікавлень і досліджень.

- мова та грамотність. Відіграють вирішальну роль у формуванні мислення. Рольові ігри, спів, римування та читання, а також занурення в багате мовне середовище мотивують дітей використовувати мову в побутових ситуаціях та у взаємодії з іншими.

- розвиток рухових навичок. Хоч рух і вважається природним для людини, розробники стандарту застерігають, що діти потребують часу та простору для цього. Рух, зі свого боку, призводить до стимуляції та розвитку мозкових функцій.

- математика. Дітям пропонують використовувати символи, цифри, назви фігур, що дає їм змогу помічати взаємозв'язки та розвиває уяву.

- само- та соціальна свідомість. Розуміння та дотримання цінностей та правил, що встановлені в суспільстві, соціально та морально прийнятної поведінки допомагають дитині бути успішною у взаємодії із соціумом. Проте не варто забувати і про індивідуальні потреби, амбіції та прагнення кожного. Баланс цих двох понять дає змогу формувати основи для повноцінного життя.

2. Комплексне навчання. Діти, особливо дошкільного віку, не розрізняють навчання за дисциплінами, вони віднаходять нові знання в тому, що їх оточує. Тож їхній досвід має бути інтегрованим та міждисциплінарним, що дає змогу розуміти не лише окремі теми, але і їхній взаємозв'язок.

3. Активне слухання. Увага дорослих до дитячих зацікавлень, потреб та інтересів замість заповнення робочих зошитів чи повторювання вправи є основою дошкільної освіти. Стандарт рекомендує: зважати, що активність дітей у дослідженнях, експериментуванні та прагненні до знань не завжди впорядкована, робочий безлад може бути корисним для зростання; навколишній світ має бути безпечним для дитячих активностей; помилки та невдачі – частина навчання, що допомагають дітям знаходити нові шляхи та не боятися пошуку.

4. Підтримка навчання. Дошкільнята мають відчувати задоволення та незалежність, досліджуючи світи та вивчаючи нове. Очікування та вимоги дорослого мають бути реалістичними та спиратися на індивідуальні особливості дитини. Вихователь лише скеровує роботу, дитина шукає шляхи та робить свої помилки.

5. Навчання через взаємодію. Уважне слухання, розуміння та співпереживання – основа взаємодії. Причому стосується вона всіх учасників

освітнього процесу: діти вчать слухати однолітків та дорослих і висловлювати свою думку, проте й дорослі повинні уважно ставитися до думок вихованців. Працюють індивідуально та в парах і групах дітей. Іншим аспектом взаємодії є мовно-літературне середовище, де діти мають вільний доступ до друкованих матеріалів та книжок.

6. Навчання через гру. Гра – найкращий інструмент для розвитку дитини, стимулювання її творчих здібностей, навчання ухвалювати рішення, взаємодії, робити вибір, виражати почуття, бути відповідальною тощо. Також гра допомагає вдосконалювати знання мови, уміння користуватися математичними, особистісними та соціальними навичками [2].

У Сінгапурі вважають, що вихователі повинні створити таке середовище, де діти почуваються захищеними та цінними і включені в спільний процес. Дітей можна та потрібно заохочувати ставити запитання та ризикувати у своїх експериментах, проте й навчати брати відповідальність за свої дії. Але основне тут – взаємоповага та безпека. Вважається, що організація простору, у якому навчаються діти, сильно впливає на ефективність та результат. Наприклад, якщо вчительський стіл розташований у передній частині кімнати перед столами дітей, то це, ймовірно, призведе до пасивності дітей, які будуть очікувати, поки вихователь скаже їм, що і як робити. Вихователі мають вільно пересуватися приміщенням і спонукати дітей бути активними. Навчальне середовище має бути якнайбільш різноманітним та спонукати дітей до самостійних досліджень. Рекомендується створити кілька навчальних центрів (обладнаних посібниками, матеріалами, іграми, тематичними речами тощо) в одному приміщенні: драматична гра; світ мініатюр; мистецтво та ремесла; мова; блоки / кубики; гра з водою; гра з піском; дослідження; бібліотека; настільні іграшки; комп'ютер; рахування. Демонстрація дитячих робіт – дошкільнята навчаються пишатися результатами своєї праці й усвідомлювати свою цінність [2].

Отже, дошкільня освіта Сінгапуру спрямована допомогти дитині: усвідомлювати і розуміти себе; розпізнавати й керувати різними емоціями, зокрема, у важких ситуаціях; мотивувати себе й брати відповідальність; проявляти емпатію; будувати міцні взаємини.

Список літератури:

1. Тенденції освіти в Сінгапурі: у фокусі – компетентнісний підхід. URL: <https://nus.org.ua/view/tendentsiyi-osvity-v-singapuri-u-fokusi-kompetentnisnyj-pidhid/>

2. Дошкільня Сінгапуру: як навчають малечу в одній із найкращих освітніх систем. URL: <https://nus.org.ua/articles/doshkillya-singapuru-yak-navchayut-malechu-v-odnij-iz-najkrashhyh-osvitnih-system/>

3. 10 фактів про освіту в Сінгапурі, що вражають. URL: <https://osvitoria.media/opinions/10-faktiv-pro-osvitu-v-singapuri-shho-vrazhayut/>